

herfst 2018 Anloo vergroent #9

een initiatief van mensen uit het dorp Anloo en de Magnuskerk om samen in kleine stapjes aan duurzaamheid te werken

3 & 4 november: duurzaam dichtbij en lekker smullen...

Anloo vergroent organiseert voor de tweede keer een weekend vol activiteiten rondom 'duurzaamheid dichtbij'. Een bijzonder onderdeel van het weekend is de groene streekproeverij. We zijn trots dat we enkele inspirerende ondernemers uit de omgeving mogen ontvangen, zoals bijvoorbeeld Marco Agema, die de duurzaamste snackbar van Nederland opzette. Ze laten zien hoe duurzamer voedselketens tot verrassende en heerlijke producten leiden. Wat te denken van een bieterbal (géén typefout!), geitenworst of kroketten met blauwe geitenkaas? Verder helpen we de natuur in Anloo een handje met een (gier-)zwaluwenproject, biobollen en een zoemtuint. Ook is er de duurzame huizenroute en de oogstdienst in de Magnuskerk. In dit krantje vindt u alle informatie. Veel leesplezier en graag tot ziens op 3 en 4 november!

groene streekproeverij

Wat je van ver haalt is misschien lekker, maar van dichterbij is duurzaam en... lekkerder! Drie duurzame ondernemers uit de omgeving houden een korte lezing om van te watertanden, waarna we samen aan het smullen slaan. Ayla Groenveld van biologische geitenhouderij De Kruidenwei is één van hen. Haar kazen vallen nationaal en wereldwijd in de prijzen. 'Maar ja, voor kaas is melk nodig en die krijg je pas als er lammetjes worden geboren. Die worden niet allemaal melkgeit of

dekbok. Wij van de Kruidenwei zijn heel erg blij als u -ook- dit vlees zou willen eten'

Ook Petra Bouwman, van De Kudde van Anloo komt vertellen over haar passie: Schotse Hooglanders. De dieren leven het hele jaar in de natuur. Daar scharrelen ze hun kostje bij elkaar. De kudde past qua omvang en samenstelling bij de natuurterreinen. Op die manier kunnen de dieren op een natuurlijke wijze leven. Hiervoor is het noodzakelijk om dieren te verkopen of te slachten.

biobollen

We hebben een voorraad paarse biologische krokusbollen ingekocht, die we tegen kostprijs (10 bolletjes € 2,-) verspreiden. Ze bloeien als eerste, zodat de bijen er 's winters voedsel kunnen vinden. Op zaterdagavond om 17 uur kunt u ze halen onder de toren van de Magnuskerk. Wie het eerst komt...

Derde spreker is Marco Agema, duurzaam ondernemer en motor achter de Snackbar van de Toekomst. Marco nam de cafeteria 'Friet van Piet' in Groningen over van zijn vader. De geboorte van zijn dochter, 11 jaar geleden, zette hem aan om duurzamer wegen in te slaan. Hij veranderde zijn assortiment, stimuleerde zijn klanten om minder en bewuster te bestellen en won een prijs voor de duurzaamste cafeteria van Nederland. Inmiddels is duurzaamheid een soort verslaving voor hem geworden en zet hij zich volledig in voor zijn droom: een 100% duurzame stad. Tenslotte zal behalve de duurzame ondernemers ook wethouder Co Lambert een inspirerende inleiding verzorgen. De proeverij is geen echte maaltijd, maar er is voldoende te eten om de avond door te komen. Aanmelden is wenselijk, maar niet verplicht. Een eigen bijdrage stellen we bijzonder op prijs, zodat we ook in de toekomst dit soort activiteiten kunnen organiseren.

Programma in het kort

3 & 4 november

ZATERDAG 3 NOVEMBER

- 10-12 uur Aanleg zoemtuint achter OBS Anloo: breng 3 of meer zoemplanten mee en je krijgt zoem(krokus-)bollen in ruil! Zie natuurwerkdag.nl
- 11 uur Lezing 'Oermilieu versie 2, duurzame gebouwen waar je blij van wordt', Annerweg 17 Anloo (opgave gewenst, max. 20 p.)
- 13, 14 uur Duurzame huizenroute; rondleiding Warmejashuis Annerweg 17 Anloo. Aanmelden/info via duurzamehuizenroute.nl.
- 17 uur Verkoop biobollen, inbreng voor de voedselbank, onder de toren van de Magnuskerk.
- 17 -20 uur Groene streekproeverij, Magnuskerk.

ZONDAG 4 NOVEMBER

- 10 uur Oogstdienst in de Magnuskerk, voorganger da. Gonny de Boer, met voorafgaand inbreng voor de Voedselbank
- 11.30 uur Filmprogramma met aansluitend lichte lunch

SECRETARIAAT STICHTING
ANLOO VERGROENT:

vragen / info:
meykebeekman@yahoo.com

De plaatselijke populatie (gier-)zwaluwen wordt kleiner. Tijd om deze heel bijzondere diertjes een handje te helpen, bijvoorbeeld door nestgelegenheid. Gedurende het weekeinde is er informatiemateriaal aanwezig met concrete mogelijkheden om zelf mee aan de slag te gaan.

DUURZAME HUIZENROUTE EN LEZING

Het Warmejashuis van fam. Bakker-Eléma in Anloo is om 13 en 14 uur weer te bezichtigen voor inspiratie over duurzaam bouwen. Aanmelding en info via duurzamehuizenroute.nl. Om 11 uur is er een lezing. Kan de 'natuurlijke omgeving' van mensen natuurlijker, misschien zelfs speelser? Karin neemt je tijdens de lezing mee op haar voortdurende zoektocht naar beleefbare, duurzame architectuur, waar de oermens in ons blij van wordt. Nieuwsgierig geworden? Meld je aan via karin@maak-iets-moois-mee.nl.

Het weekend met een groen randje wordt mede mogelijk gemaakt door de gemeente Aa en Hunze en de Magnuskerk.

Magnuskerk te Anloo

Wijkkerk van de Protestantse gemeente (i.o.v.) Anloo-Zuidiaron

gemeente
Aa en Hunze

NATUURWERKDAG: AANLEG ZOEMTUIN -

We breiden de dorps-school-moestuin achter de school uit met een zoemtuint. Die biedt het hele jaar door voedsel voor bijen en vlinders. En natuurlijk kun je er bloemen plukken. Wat is een zoemplant? Onder andere op tuinplantenindex.nl/bijenvriendelijke-planten-en-bloemen-lijst/ en tuinenstruinen.org/category/go-wild/ vind je welke planten geschikte zoemplanten zijn. Kun je plantmateriaal missen uit eigen tuin? Breng zaterdagochtend minstens drie planten mee, in ruil krijg je een zakje biologische krokusbollen, om de lege plek in je tuin op te vullen. Stekken van bessenstruiken zijn ook welkom! Aanmelding/ info: natuurwerkdag.nl.

Dette van der Molen heeft ons al veel planten gegeven voor de zoemtuint. Met vrijwilligers zijn ze alvast geplant. Help je mee de tuin verder uit te breiden?

OOGSTDIENST - De jaarlijkse oogstdienst wordt verzorgd door da. Gonny de Boer. Voor in de kerk staat de rijk versierde oogsttafel, waarvan de producten voor de Voedselbank bestemd zijn. De collecte is voor Climate Stewards, een organisatie die op verschillende plaatsen in de wereld bossen plant om CO2 op te slaan.

FILMMENU MET LICHT LUNCH -

Na de koffie vertonen we een kort filmprogramma in drie 'gangen' met onder andere- verwondering over de natuur en bewondering voor groene heldendaden, dichtbij of verder weg. We sluiten af met huisgemaakte soepen met brood. Aanmelden is niet nodig.

INZAMELING VOOR DE VOEDSELBANK Voorafgaand aan de groene streekproeverij op zaterdag om 17 uur en voorafgaand aan de oogstdienst. De houdbare levensmiddelen krijgen een mooi plaatsje bij de oogsttafel en vinden dan hun weg naar streekgenoten die minder te eten hebben dan wij.

Een vogelvriendelijke herfsttuin, tips...

Door Henry Holthinrichs

- Stel zoveel mogelijk onderhoud uit tot het eind van de winter.
- Laat afgevallen blaadjes liggen, of hark/bladblaas ze in de borders. Er zitten veel insecten tussen.
- Laat uitgebloeide planten staan tot het voorjaar. Zaadeters zijn er dol op.
- Snoei struiken niet, of niet tegelijk. Snoei bessenstruiken pas tegen het vroege voorjaar. Struiken zijn een belangrijke schuilplaats voor vogels.

EEN WAARDEVOL WERELDJE. Onder bladerhopen schuilt een wereld van de kleine beestjes. Wormen, spinnen en insecten zijn er beschut, eten de blaadjes, verteren die tot compost. Ze zorgen voor een natuurlijke bemesting van de grond en verbeteren de structuur van de bodem.

HUN LEVEN HANGT ER VANAF. Het leven van winterkoninkjes, roodborstjes, heggenmussen (en nog veel meer vogels) hangt weer af van die pieterpeuterige beestjes. Met een volle maag de winternacht in gaan is echt van levensbelang voor deze kleine vogels. Als het hard vriest verbranden ze tot wel 10% van hun lichaamsgewicht om warm te blijven.

ZADEN UIT BLOEMEN. Vogels eten ook veel bessen en zaden in de winter. Die kunt u voeren, maar als u niet alle dooie bloemen (inclusief zaden!) afvoert ze zijn ook volop in de tuin te vinden. Afknippen prima, maar leg ze daarna op de grond. De zaden die niet worden gegeten kunnen in het voorjaar ontkiemen. Zo blijft uw bloementuin weelderig.

VOGELS ZAAIEN BESSENSTRUIKEN. Sommige zaden uit bessen kiemen het best als ze door een vogelmaag zijn gegaan en met de poep weer op het land komen. Zo zaaien vogels bessenstruiken en verzekeren zichzelf onbewust van nieuwe bessen.

Bron: *Vogelbescherming Nederland.*